

The examination of the impact by expert views of school musical instruments on 6. primary school music class reach to its acquisitions

Okul çalgılarının ilköğretim 6. sınıf müzik dersi kazanımlarına ulaşmadaki etkililiğinin uzman görüşlerine göre incelenmesi

Emre Üstün¹
Aycan Özçimen²

Abstract

The purpose of the research is to determine which school musical instrument (recorder, bağlama, guitar) is more effective in reaching music lesson acquisitions. The research is on an experimental basis. In accordance with the aforementioned purpose, the effect of the experimental application on experimental groups has been identified.

The work group of the research consists of 6th grade students which are divided into three groups, namely 6A-6B-6C, in 75. Yıl Primary School in the city of Nevşehir. In order to discover the impact of recorder, bağlama and guitar on music class acquisitions, cognitive entry behaviors (pre-acquisitions) test have been designed by using expert view. Acquisitions and level of learning and practice skills of each of the classes which constitute the experiment group have been evaluated by 5-point Likert scale. Data gathered via the experiment have been analyzed via SPSS statistical software with One Way ANOVA, Pearson's Correlation, Levene, Shapiro-Wilks, Kruskal-Wallis, Variance, and Scheffe tests.

In the results of the research, it has been observed that all of the three instruments have

Özet

Araştırmanın amacı ilköğretim müzik dersi kazanımlarına ulaşılmasında hangi okul çalgısının (blok flüt, bağlama, gitar) daha etkili olduğunun belirlenmesidir. Araştırma deneysel niteliktedir. Söz konusu amaca yönelik olarak deneysel uygulamanın deney grupları üzerindeki etkisi belirlenmiştir.

Araştırmanın çalışma grubunu Nevşehir İli 75. Yıl İlköğretim Okulunun 6A-6B-6C şeklinde üç şubeden oluşan 6. Sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Blok flüt, bağlama ve gitar çalgılarının müzik dersi kazanımlarında etkisini ortaya çıkarmak amacıyla uzman görüşlerinden faydalanılarak bilişsel giriş davranışları (ön öğrenmeler) testi hazırlanmıştır. Deney grubunu oluşturan her bir sınıfın kazanımları öğrenme ve uygulama beceri düzeyleri 5'li Likert tipi derecelendirme ölçeği ile değerlendirilmiştir. Deney sonucunda elde edilen veriler SPSS istatistik programı ile One Way Anova, Pearson Korelasyon, Levene, Shapiro-Wilks, Kruskal-Wallis Varyans ve Scheffe testi kullanarak değerlendirilmiştir.

Araştırma sonucunda süreç içerisinde kazanımlar üzerinde her üç çalgının da etkili olduğu, uzman görüşleri incelendiğinde üç

¹ Yrd. Doç. Dr., Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik ve Sahne Sanatları ASD, emreustun@nevsehir.edu.tr

² Yrd. Doç., Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi ABD, openmind_ican@hotmail.com

an impact on acquisitions. When expert views are examined, it was determined that all of the three instruments increased the level of success in different acquisitions.

çalgının da farklı kazanımlarda başarı seviyesini arttırdığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İlköğretim, Müzik Dersi, Okul Çalgıları, Kazanım, Uzman Görüşü.

Keywords: Primary Education, Music Lesson, School Musical Instruments, Acquisition, Expert views.

[\(Extended English abstract is at the end of this document\)](#)

1. Giriş

Sanat, özgüveni geliştiren, problem çözebilme yetisine sahip olan, üretken, çalışkan, yaşadığı toplumla uyumlu, yeniliklere açık, alanında başarılı, sorumluluklarını bilen bireylerin yetişmesinde ve yaratıcı gücün gelişmesine büyük ölçüde katkı sağlayan etkin bir alandır. Sanat dalları içerisinde insan yaşamının bir parçası olan müzik sanat eğitiminin ve çağdaş eğitimin önemli bir koludur.

1.1. Müzik eğitimi

Bireylerin başarılı olmalarını, hayal gücünü ve beyin gelişimini arttıran müzik eğitimi bireylere, topluma kazandıracığı olumlu niteliklerin verilmesini amaçlar. Müzik eğitimi; müzik dinleme, söyleme, çalgı çalma, müziksel işitme, müziksel okuma-yazma ve müziksel yaratıcılık çalışmalarının yapıldığı bir süreci içerir. Müzik eğitimi sürecinde bireyin devinşsel ve bilişsel yönden, müzikal, sosyal ve kültürel açıdan gelişmesi, yetişmesi ve başarılı olması hedeflenir. Müzik eğitimi, “Türk Eğitim Sistemi içinde sanat eğitiminin bir alt boyutu olup bir amaca yönelik olarak (genel, mesleki, özengen) estetik temele dayalı müziksel davranış geliştirme ve müziksel kimlik oluşturma sürecidir” (Bozkaya, 2001: 14) şeklinde tanımlanabilir.

1.2. Genel, Özengen ve Mesleki Müzik Eğitimi

Müzik eğitimi bireye belirli müziksel davranışlar kazandırmayı amaçlayan, bireyin müziksel davranışlarını geliştirmesini ve bilinçli olarak müziği üreten ve tüketen, müzik yoluyla iyi ilişkiler kurarak toplumsallaşmasını sağlayan bir süreçtir. Müzik eğitimini, genel müzik eğitimi, özengen (amatör) müzik eğitimi ve mesleki (profesyonel) müzik eğitimi olmak üzere üç ana türe ayırmak mümkündür. Genel müzik eğitimi, farklı meslek, okul veya bölümlerde bulunan her düzeyde, her yaşta insana yönelik olup sağlıklı ve dengeli bir yaşam için gerekli genel müzik kültürünü kazandırmayı amaçlamaktadır. Özengen müzik eğitimi, herkes için zorunlu olmayan, müziğe veya müziğin bir dalıyla amatörcü ilgilenen istekli ve yetenekli kişilere yöneliktir. Mesleki müzik eğitimi de müzik alanının bütününü, bir dalını kendisine meslek olarak seçen, seçmek isteyen, seçme olasılığı

bulunan ve müziğe belirli seviyelerde yetenekli kişilere yönelik olan bir eğitim alanıdır. Genel müzik eğitimi, özengen ve mesleki müzik eğitiminin temelini oluşturmakla birlikte; müzik eğitimi, genel müzik eğitiminden mesleki müzik eğitimine doğru derinlik kazanır ve gelişir.

1.3. Müzik Dersi Öğretim Programı

İlköğretim Kurumları Müzik Dersi Öğretim Programı, öğrenci merkezli eğitim anlayışını hedef almış ve program geliştirme teknikleri yönünden örnek bir program olarak gösterilmektedir (Bozkaya 2001). “İlköğretim müzik dersi öğretim programı, genel müzik eğitimi içerisinde yer alan ve farklı yöntem ve tekniklerle bireylerin her yönden dengeli, tutarlı ve sağlıklı olarak yetişmelerini sağlamaya yönelik bir anlayış ve içerikle düzenlenmiştir. Dolayısıyla program; 1968, 1984 ve 1994 yılı müzik dersi öğretim programı içerik ve yaklaşımları da göz önünde bulundurularak hazırlanmış ve MEB İlköğretim Genel Müdürlüğünce teşkil edilen Müzik Özel İhtisas Komisyonu tarafından geliştirilmiştir” (Meb, 2007: 4). “Müzik dersi öğretim programı A. Dinleme-Söyleme-Çalma, B. Müziksel Algı ve Bilgilenme, C. Müziksel Yaratıcılık ve D. Müzik Kültürü adı altında dört temel öğrenme alanı üzerine oturtulmuştur. Bu öğrenme alanlarının her birisi kendi içerisinde kazanımları barındırmaktadır” (İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı, 2007: 6). Müzik eğitiminde bireylerin müzikal potansiyellerinin keşfedilerek geliştirilmesi çağdaş eğitim sisteminin uygulanması açısından büyük önem taşımaktadır. “Bir müzik müfredatının kalitesi sadece derslerin bir listesini oluşturmakla değil aynı zamanda çeşitlendirilmiş ve kaliteli müzik eğitimi programının sağlanmasıyla ortaya çıkar” (Hoffer, 1983: 72). Bu doğrultuda ilköğretim müzik dersi müfredatı içeriğinde bulunan öğrenme alanları ve bu alanları oluşturan kazanımlar öğrencilerin müzikal gelişim ve becerilerini geliştirmek, müziksel kültür ve bilgilerini arttırmak amacıyla hazırlanmıştır. “Kazanımlar, öğrenme-öğretme süreci içerisinde planlanmış ve düzenlenmiş yaşantılar aracılığı ile öğrencilerde görülmesi beklenen bilgi, beceri, tutum ve değerlerdir. Kazanımlar, öğrencilerin gelişim düzeyi göz önünde bulundurularak birinci sınıftan sekizinci sınıfa kadar programda sunulmuştur” (Meb, 2007: 6). Öğrencilerin müziğe ve müzik dersine karşı tutumlarını değiştirmek ancak sistemli bir yaklaşımla olanaklıdır. Müzik eğitimi alan öğrencilerin ilgilerini yoğunlaştırmak, müziğe ve müzik dersine karşı olumlu tutumlar geliştirmek, müzikal yaşantılarının niteliğini arttırarak geliştirilebilir. “Öğrenci merkezli eğitimin hedef olarak alındığı ve son yıllardaki çalışmaların hep bu yönde ilerlediği düşünülürse, ilköğretim okulu müzik dersi öğretim programının öğrenci merkezli bir anlayışla gerçekleştirilmesi için, özellikle derste uygulanmak için seçilen yöntemlerin çok önemli bir unsur olduğu söylenebilir (Andırıcı, 2006:17). Bu doğrultuda, derslerde kullanılacak yöntem ve tekniklerin üzerinde durulmasında yarar görülmektedir. “Öğrencileri başarılı kılmak, bir bakıma soyut bir sanat dalı olan müziği, somut

temellere oturtmak, öğrenme kolaylığı sağlayarak çağdaş müzik öğrenme yöntemlerini gerektirmektedir” (Bilen, 1995: 25). Müzik derslerinin bilgi ve teorik ağırlıklı olmaktan çok müzikal anlamda zenginleştirilmiş olarak işlenmesi, öğrencilerin müziksel tutum ve davranışları üzerinde etkili olacaktır. Müzik ağırlıklı derslerde bilgiden çok müzikalitenin ön plana geçmesi her öğrencide farklı düzeylerde olan müzik potansiyelinin ortaya çıkarılmasını sağlayacaktır.

1.4. Çalgı Eğitimi

“Müzik bir sanat, bilim ve dildir. Bu dili, çocukluktan itibaren öğrenmeye başlayanlar ileri yaşlarda öğrenmeye başlayanlardan daha çabuk öğrenir ve başarılı olurlar. Özellikle de ilköğretim yıllarında verilen genel müzik eğitimi, müzik eğitiminin temelini oluşturur. İlköğretimdeki müzik eğitiminin yeterli olmaması halinde çocuğun müzik eğitimi açısından gelişmeye en uygun en verimli çağları kaybedilecek ve ilköğretimden sonraki okul yıllarında verilecek olan müzik eğitiminde ise istenilen başarı düzeyinin yakalanması güçleşecektir” (Milli, 1999: 7). Öğrencilerin hedeflenen bilgi, beceri ve tutumlara ulaşabilmesi için derslerde belirlenen kazanımların müzik eğitimcisinin çalgısı eşliğinde kazandırılmasının kalıcı ve etkili bir sonuç sağlayacağı düşünülmektedir. İlköğretim müzik eğitiminde hedeflenen kazanımların doğru çalgı seçimi yaklaşımı ile ele alınması, öğrencilerin müziğe ve müzik derslerine karşı olumlu tutumlar geliştirmesine, daha çok güdülenmesine ve bu bağlamda başarılarının artmasına yardımcı olacaktır. “Hem öğrenmenin hem de değerlendirmenin anahtarı, öğrencilerin öğrenme sürecinde edinmesi gereken durumlar olan kazanımların açık bir şekilde anlaşılmasıdır. Kazanımlar açık bir şekilde tamamlanmazsa, planlama ve değerlendirme etkisiz hale gelecek ve çoğunlukla bir zaman kaybı olacaktır” (Hoffer, 1983: 197). Bu zaman kaybını yaşamamak için alanında yeterli olan bir müzik öğretmeni kullanacağı materyalleri iyi seçerek etkili bir öğrenme süreci yaratmalıdır. Sağlıklı ve etkili bir müzik eğitimi, derslerde eğitimini aldığı çalgıları etkin bir biçimde kullanabilen yeterli bir müzik öğretmeni ile amacına ulaşılabilir. Eğitim fakültelerine bağlı müzik eğitimi bölümlerinde lisans düzeyinde ilköğretim ve lise kurumlarına müzik öğretmeni yetiştirilmektedir. “Müzik öğretmeni adaylarına, öğretmenlik mesleğine yönelik birçok teorik ve pratik içerikli derslerin yanı sıra üç dönemi kapsayan okul çalgıları (bağlama, gitar, blok flüt, vb.) adı altında mesleğinde kullanmaya yönelik çalgı eğitimi içerikli ders vardır” (Öztürk 2001: 20). Müzik eğitimi bölümlerinde öğrenim gören müzik öğretmeni adayları üç dönem içerisinde okul çalgıları dersi adı altında bireysel çalgıları haricinde üç ayrı çalgı eğitimi daha alarak mesleklerini daha verimli bir şekilde yapabilmeleri için yetiştirilmektedirler. Müzik öğretmenin eğitimini aldığı çalgıları yeterli derecede kullanması öğrencileri müzikal olarak etkin bir biçimde geliştirerek müzik eğitiminin amacına ulaşmasında etkin bir rol oynar. Müzik öğretmenlerinin müzik dersi içeriğinde yer alan

birçok kazanımın öğretilmesinde kullanacakları çalgılar en değerli materyalleridir. Bu yüzden müzik dersi uygulamalarında kullanılacak çalgı veya çalgıların seçimi ve yapılacak etkinliklerin planlanması kazanımların uygulanmasında büyük önem taşımaktadır. Bu durumun müzik eğitimi alan öğrencilerin müziksel başarılarını ve derse olan ilgilerini arttıracakı düşünülmektedir.

1.5. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı ilköğretim müzik dersi kazanımlarına ulaşılmasında hangi okul çalgısının (blok flüt, bağlama, gitar) daha etkili olduğunun belirlenmesidir.

1.6. Problem Cümlesi

Bu araştırmanın problem cümlesi “İlköğretim müzik dersi kazanımlarına ulaşılmasında hangi okul çalgısı (blok flüt, bağlama, gitar) daha etkilidir?” şeklinde belirlenmiştir.

1.7. Alt Problemler

Araştırmanın problem cümlesinin çözümüne yardımcı olacak alt problemler;

1. Çalgıların notaları seslendirme kazanımına ulaşmasındaki etkisi nedir?
2. Çalgıların hız ve gürlük basamaklarını uygulama kazanımına ulaşmasındaki etkisi nedir?
3. Çalgıların temel müzik ve yazı öğelerini kullanma kazanımına ulaşmasındaki etkisi nedir?
4. Çalgıların yurdumuzdaki başlıca müzik türlerini ayırt etme kazanımına ulaşmasındaki etkisi nedir?
5. Çalgıların müziklerde aynı ve farklı bölümleri dansa dönüştürme kazanımına ulaşmasındaki etkisi nedir?
6. Çalgıların ezgilere kendi oluşturduğu ritim kalıbıyla eşlik etme kazanımına ulaşmasındaki etkisi nedir?
7. Çalgıların farklı ritmik yapıdaki müzikleri seslendirme kazanımlarına ulaşmasındaki etkisi nedir?
8. Çalgıların farklı ritmik yapıdaki müzikleri harekete dönüştürme kazanımlarına ulaşmasındaki etkisi nedir?

şeklinde oluşturulmuştur.

1.8. Araştırmanın Önemi

Araştırma öncelikle ilköğretim müzik dersi kazanımlarına ulaşılmasında hangi okul çalgısının (blok flüt, bağlama, gitar) daha etkili olduğunu belirlemeye imkân vermesi açısından önemlidir. Bunun yanında araştırmanın, ilköğretim kurumlarının öğretim programlarında amaçlanan, ders içi ve ders dışı müziksel etkinliklerde, müzik öğretmenlerinin okul çalgıları derslerinin gereklerini daha fazla ve daha etkin şekilde kullanmaya yönelteceği, öğrencilerin müziksel başarılarının, derse olan ilgilerinin ve ders verimliliğinin artacağı düşüncesine dayanan bir yaklaşımla önemli olduğu

düşünülmektedir. Ayrıca müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki okul çalgıları dersleri, öğretim programlarının geliştirilmesi sürecine ışık tutması, geliştirilen programların ilköğretim kurumlarında uygulanan müzik dersleri öğretim programlarına katkı sağlayarak desteklemesi, ileride bu alanda yapılacak diğer araştırmalara öncülük etmesi ve örnek teşkil etmesi önem arz etmektedir.

1.9. Sınırlılıklar

Bu araştırma;

1. 2012-2013 ilköğretim müzik dersi 6. sınıf öğretim programı, öğrenci çalışma kitabı ve öğretmen kılavuz kitabı,
2. 2012-2013 ilköğretim müzik dersi 6. sınıf öğretim programı, kazanımlar ve etkinlikler boyutu,
3. 2012- 2013 öğretim yılı, Nevşehir ili 75. Yıl İlköğretim Okulu 6A, 6B ve 6C şubelerinde öğrenim gören öğrenciler,
4. Programa ilişkin yapılacak gözlemler,
5. Konu alanı uzman görüşleri,
6. Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlar olan eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi anabilim dalları müzik eğitimi bilim dallarında uygulanan okul çalgıları dersleri öğretim programları,
7. Literatür taraması sonucu ulaşılabilen kaynaklar,
8. Gerçekleştirildiği süre, konum ve ulaşılabilen kaynaklarla birlikte araştırmacının sağlayabildiği maddi imkânlar,

ile sınırlı tutulmuştur.

2. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın yürütülmesinde izlenen yöntem ve araştırmanın modeli açıklanmakta, kullanılan veri toplama araçlarının hazırlanması, geliştirilmesi, verilerin çözümlenmesi ve yorumlanmasına ilişkin bilgilere yer verilmektedir. “Araştırma yöntem ve teknikleri, problemin tanımlanmasından çözümüne kadar olan zihinsel çabaların tümünü ve yöntemi somutlaştıran teknikleri içerir” (Karasar, 2009:49).

2.1. Araştırma Grubu

İlköğretim müzik dersi kazanımlarına ulaşmasında okul çalgılarından (blok flüt, bağlama, gitar) hangisi daha etkilidir? problemine yönelik deneysel müdahalenin deney grupları üzerindeki etkisini belirlemek üzere yapılan bu çalışmada kontrol gruplu süreç değerlendirmeye dayalı deneysel model kullanılmıştır. Araştırmada deneysel desen kullanıldığından dolayı evren ve örneklem tespitine gidilmeyerek, “araştırma grubu” nitelemesi yapılmıştır. Blok flüt, bağlama ve gitar

çalgılarının müzik dersi kazanımlarında etkisini ortaya çıkarmak amacıyla uzman görüşlerinden faydalanılarak 16 sorudan oluşan bilişsel giriş davranışları (ön öğrenmeler) testi hazırlanmıştır. Testin geçerlilik ve güvenilirliğini ölçmek amacıyla pilot uygulama, Nevşehir ili TOKİ 125. Yıl İlköğretim Okulu 6. Sınıf öğrencileri olarak belirlenmiştir. Uygulanan testler sonucunda elde edilen bulgulara KR21 analizi yapılmıştır. “Ölçmede geçerlik, ölçülmek istenen şeyin ölçülebilmiş olma derecesidir; ölçülmek istenenin, başka şeylerle karıştırılmadan ölçülebilmesidir” (Karasar, 2007: 151). “Güvenirlilik ise aynı şeyin bağımsız ölçümleri arasındaki kararlılıktır; aynı süreçlerin izlenmesi ve aynı ölçütlerin kullanılması ile aynı sonuçların alınmasıdır; ölçmenin tesadüfi yanlışlardan arınık olmasıdır” (Karasar, 2007: 151). “Gerek görüşmeler, gerekse gözlem ve dökümanlar yoluyla elde edilen verilerin ayrıntılı ve derinlemesine olması, araştırma sonucunda ulaşılan sonuçların geçerli ve güvenilir olduğunun önemli bir göstergedir” (Yıldırım, Şimşek, 2006: 48). Analiz sonucunda bilişsel giriş davranışları testi .70 puanı ile güvenilirlik düzeyine sahip olduğu tespit edilmiştir. Yapılan ön uygulamaların bu çalışmada çalgıların kazanımlar üzerine etkisini belirlemek amacıyla kullanılması uygun görülmüştür. Bu sonuç, ölçme araçlarının güvenilir sonuçlar üretebildiğini göstermektedir. İlköğretim ders müfredatı incelenerek, yardımcı kaynaklar taranarak ve uzman görüşlerinden faydalanılarak 3 çalgının etkisini incelemek amacıyla 6. sınıf 2012-2013 eğitim öğretim yılı müzik dersi kazanımlarından 11 tanesi belirlenmiştir. Belirlenen kazanımlar her sınıfa farklı bir çalgı ile (blok flüt, bağlama, gitar) uygulanmış ve her hafta bir kazanıma yer verilmiştir. Kazanımların seçiminde yardımcı kaynaklar taranarak ve uzman görüşleri alınarak 13 okul şarkısı ve 1 majör dizi belirlenmiştir. Bu şarkılar 2 marş, 6 türkü, 3 çocuk şarkısı, 1 Türk Sanat Müziği, 1 Türk Pop Müziği ve do majör dizi den oluşmaktadır. Araştırma gruplarının oluşturulmasında Nevşehir İli 75. Yıl İlköğretim Okulunun 2012–2013 eğitim öğretim yılında öğrenim gören 6. sınıf öğrencileri seçilmiştir. 6. sınıfları oluşturan 73 öğrenciden 25’i 6/A, 24’ü 6/B ve 24’ü 6/C sınıf mevcudunu oluşturmaktadır. Müzik dersinin kazanımlarına ulaşmasında çalgıların etkisini incelemek amacıyla 6/A sınıfında blok flüt, 6/B sınıfında bağlama ve 6/C sınıfında gitar çalgısı ile dersler yürütülmüştür. Sınıfların homojenliğinin bozulmaması adına dersleri okulun müzik öğretmeni yürütürken araştırmacı her sınıfa seçilen çalgı ile katılarak derslere eşlik etmiştir.

2.2. Araştırmanın Deneysel Deseni

Araştırma uygun görülen istatistiksel yöntemler doğrultusunda çözümlenerek verilerin sayısallaştırılmasıyla oluşturulmaya çalışılmıştır. Bu doğrultuda araştırmanın uygun teknik ve yöntemlere dayalı olması için öncelikle konuyla ilgili yurtiçi ve yurtdışı literatür taranmıştır. Literatür tarama “Konu hakkında diğer kişi veya kurumlar tarafından yazılmış, hazırlanmış veya yaratılmış çeşitli yazı, belge, yapım veya kalıntının toplanması ve incelenmesidir” (Seyidoğlu, 2003: 44). Bu

doğrultuda müzik dersi öğretim programı öğrenme alanlarına ilişkin kazanımlar ve bu kazanımlara bağlı etkinlikler öğrencilerde farklı bilgi, beceri ve tutum seviyelerinin gözlenmesine olanak vermiştir. 11 haftalık (33 ders saati) çalışmanın kamera kayıtları üç uzman tarafından incelenerek görüşleri alınmıştır. 5'li Likert tipinde geliştirilen gözlem formunda 6 soru yer almaktadır. 3 uzman tarafından 11 kazanımın her biri ve her bir çalgı türü (blok flüt, bağlama, gitar) için ayrı ayrı doldurulmuştur.

2.3. Veri Toplama Aracı

Bu çalışma Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Nevşehir ili 75. Yıl İlköğretim Okulu 6A, 6B ve 6C şubelerine devam eden öğrencilerle gerçekleştirilmiştir. Ayrıca üniversitelerde görev yapmakta olan ve her bir çalgının eğitimini veren üç öğretim elemanından uzman görüşleri alınmış, verileri toplamak için gözlem formu kullanılmıştır. Deneysel gruplarında yer alan öğrencilerin araştırma öncesi denkliklerini saptamak amacıyla bir dizi istatistiksel işlem yürütülmüştür. Öğrencilerin üzerinde çalışılacak kazanımlara ilişkin ön öğrenmeler açısından denk olup olmadıklarını belirlemek amacıyla uzman görüşlerinden faydalanılarak hazırlanan ve 16 sorudan oluşan Bilişsel Giriş Davranışları (Ön Öğrenmeler) Testi (BGDT) kullanılmıştır. BGDT'den elde edilen verilerin 'kesikli sayısal veri' tipinde olmasından dolayı non-parametrik bir test olan Kruskal-Wallis Varyans Analizi tercih edilmiştir.

Tablo 1. Deneysel gruplarında yer alan öğrencilerin BGDT puanlarına ilişkin Kruskal-Wallis Varyans Analizi testi sonuçları

Bağımlı Değişken	Grup	n	$\bar{X}$	SS	Sıralar Ortalaması	X ²	p
BGDT	Flüt	25	.57	.16	38.96	.597	.742
	Bağlama	24	.57	.14	34.42		
	Gitar	24	.56	.16	37.54		

Tablo 1 incelendiğinde, deneysel gruplarında yer alan öğrencilerin üzerinde çalışılacak kazanımlara ilişkin ön öğrenme puan ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p > .05$). Buna göre, deneysel gruplarının belirlenen kazanımlara ilişkin temel kavramlar açısından denk olduğu varsayımı yapılabilir.

5'li Likert tipinde geliştirilen gözlem formunda 6 soru yer almaktadır. 3 uzman tarafından 11 kazanımın her biri ve her bir çalgı türü (blok flüt, bağlama, gitar) için ayrı ayrı doldurulmuştur. Böylelikle her bir kazanımda, her bir uzmana ve her bir deneysel grubuna ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri elde edilmiştir. Daha sonra her bir deneysel grubuna ait tek bir aritmetik ortalama (3 uzmana ait puanların aritmetik ortalaması) hesaplanmıştır. Deneysel gruplarından elde

edilen aritmetik ortalamalar üzerinde yapılacak olan istatistiksel analizlere karar vermeden önce her üç gurubun da uzman puanları açısından normal dağılım gösterip göstermediği ve varyansların homojen olup olmadığı test edilmiştir. Bu bağlamda, her bir grupta veri sayısı 50'nin altında olduğu için Shapiro-Wilks normallik testleri yapılmış, p değerleri .056 ile .752 arasında bulunmuştur. Bu sonuçlara göre puan dağılımlarının normalden aşırı sapma göstermediği söylenebilir ($p > .05$). Varyansların homojenliği Levene testi ile incelenmiş, p değerlerinin .058 ile .878 arasında olduğu bulunmuştur. Buna göre varyansların her bir grupta homojen dağıldığı yorumu yapılabilir ($p > .05$). Bu sonuçlardan sonra elde edilen veriler üzerinde parametrik testlerin uygulanabileceği görülmüş ve uzmanlar arasında deney gruplarına verilen puanlar açısından fark olup olmadığı Tek Yönlü Varyans Analizi ile incelenmiştir. Bilindiği üzere karşılaştırması yapılacak gruplar arasındaki farkın belirlenmesinde ve grup sayısının ikiden fazla olması durumunda kullanılan istatistik yöntemlerden biri varyans analizidir (ANOVA; Analysis of Variance, Aktaran: Kayri, 2009: 52). Varyans analizinin yapılabilmesi için homojenlik, normallik ve toplanabilirlik gibi parametrik öğeler olduğu bilinmektedir. Varyans analizi ile gruplar arasındaki farkın manidarlığı incelenmektedir. Parametrik bir test istatistiği olan ANOVA, toplanabilirlik özelliği ile kuadratik bir form niteliği taşımaktadır (Ferguson, 1981). Bu analiz, genel anlamda bir farkın olup olmadığını tespit etmeye çalışırken, farklılığın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığını araştırmamaktadır (Kayri, 2009: 52). Analiz sonucu fark bulunmuşsa, farkın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığını bulmak için ise Scheffe testi yapılmıştır. İstatistiksel hesaplamalarda anlamlılık düzeyi .05 kabul edilmiştir.

2.4. Verilerin Çözümlemesi

“Verilerin araştırma amaçları doğrultusunda temel öğelerini ve karakterlerini belirleme ve ayırt etme işine verilerin çözümü ya da çözümlemesi denir” (Galtung, 1973: 169). Gözlem Formu ile elde edilen verilerin içerik analizi, kazanım ve etkinliklerin başarı durumunun değerlendirilmesinde nicel veri analiz yöntemleri kullanılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen nicel verilerin çözümlemesi ve yorumlanmasında takip edilen yollar, aşamalar ve bu aşamalar sonucu elde edilen bulguların biçimlendirilmesi, alt problem sırasına göre verilmiştir. Verilerin çözümlemesinde SPSS programından yararlanılmış, verilerinin analizi için Shapiro-Wilks, One-Way Anova, Scheffe testi, Pearson Korelasyon Katsayısı, Levene testi ve Kruskal-Wallis Varyans Analizi kullanılmıştır.

3. Bulgular ve Yorumlar

3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

“Çalgıların notaları seslendirme kazanımına ulaşmasındaki etkisi nedir?” alt problemine ilişkin bulgular Tablo 2’de verilmiştir. Bu alt probleme yönelik olarak deneysel müdahalenin 1. Haftası için belirlenen kazanım, “Öğrendiği Notaları Seslendirir (Do1-Do2)”, hedef ise “Do1-Do2 aralığındaki notaları inici, çıkıcı ve arpejle seslendirebilme” olarak belirlenmiştir. Gözlem Formu’ndan elde edilen puanlar arasında uzman değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla hesaplanan Tek Yönlü Varyans Analizi testi sonuçları Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Çalgıların notaları seslendirme kazanımına ulaşmasında Gözlem Formu puanlarının uzman değişkenine göre karşılaştırılması

	<i>Uzman 1</i>		<i>Uzman 2</i>		<i>Uzman 3</i>		<i>Genel</i>		<i>F</i>	<i>p</i>
	$\bar{X}$	<i>SS</i>	$\bar{X}$	<i>SS</i>	$\bar{X}$	<i>SS</i>	$\bar{X}$	<i>SS</i>		
Flüt	3.16	1.47	2.33	.81	4.33	1.63	3.27	1.52	3.303	.065
Bağlama	3.00	.89	4.50	.54	4.00	.89	3.83	.98	5.526	.016*
Gitar	3.33	.81	4.33	.51	4.33	.81	4.00	.76	5.000	.022*

* $p < .05$

Tablo 2’ye göre, blok flüt kullanılan grup için Gözlem Formu’ndan elde edilen aritmetik ortalamalar arasında uzman değişkenine göre belirlenen farklar istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F(2-17) = 3.303$; $p > .05$). Bunun yanında bağlama ($F(2-17) = 5.526$; $p < .05$) ve gitar ($F(2-17) = 5.000$; $p < .05$) kullanılan gruplar için elde edilen ölçek puanlarında uzmanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Yapılan Scheffe testi sonucu bağlama grubu için uzman 1 ve uzman 2 arasındaki; gitar grubu için de uzman 1 ile uzman 2 ve uzman 3 arasındaki farklar anlamlı bulunmuştur. 3 uzmandan elde edilen puanların genel aritmetik ortalamaları arasındaki ilişki Pearson Korelasyon katsayısı ile incelenmiştir. Analiz sonucunda, uzmanların genel ortalamaları için bağlama ve gitar grupları arasında .77 düzeyinde pozitif yönlü yüksek ilişki tespit edilmiştir ($p < .05$). Bunun yanında blok flüt ve bağlama grupları arasında -.47; blok flüt ve gitar grupları arasında -.30 düzeyinde negatif yönlü ilişkiler tespit edilmiştir ($p < .05$). Bu bulgular, bağlama ve gitar gruplarının puanları yükselirken blok flüt grubunun puanının düştüğünü göstermektedir. Elde edilen tüm sonuçlar incelendiğinde “Öğrendiği Notaları Seslendirir (Do1-Do2)” kazanımına ulaşmada en etkili çalgı türünün gitar, ondan sonra da bağlama olduğu söylenebilir.

3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

“Çalgıların hız ve gürlük basamaklarını uygulama kazanımına ulaşmasındaki etkisi nedir?” alt problemine ilişkin bulgular Tablo 3’te verilmiştir. Bu alt probleme yönelik olarak deneysel müdahalenin 2. Haftası için belirlenen kazanım, “Seslendirdiği Müziklerde Hız ve Gürlük Basamaklarını Uygular”, hedef ise “Seçilen okul şarkısını hız ve gürlük basamaklarına uygun olarak söyleyebilme” olarak belirlenmiştir. Gözlem Formu’ndan elde edilen puanlar arasında uzman değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla hesaplanan Tek Yönlü Varyans Analizi testi sonuçları Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Çalgıların hız ve gürlük basamaklarını uygulama kazanımına ulaşmasında Gözlem Formu puanlarının uzman değişkenine göre karşılaştırılması

	<i>Uzman 1</i>		<i>Uzman 2</i>		<i>Uzman 3</i>		<i>Genel</i>		<i>F</i>	<i>p</i>
	$\bar{X}$	<i>SS</i>	$\bar{X}$	<i>SS</i>	$\bar{X}$	<i>SS</i>	$\bar{X}$	<i>SS</i>		
Flüt	3.33	1.21	2.33	.81	3.33	1.63	3.00	1.28	1.250	.315
Bağlama	4.33	.51	4.83	.40	4.61	.51	4.61	.50	1.667	.222
Gitar	3.00	.63	3.00	.68	4.66	.51	3.55	.98	15.625	.000*

* $p < .05$

Tablo 3’e göre, blok flüt kullanılan grup ($F(2-17) = 1.250$; $p > .05$) ve bağlama kullanılan grup ($F(2-17) = 1.667$; $p > .05$) için Gözlem Formu’ndan elde edilen aritmetik ortalamalar arasında uzman değişkenine göre belirlenen farklar istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Gitar kullanılan grup ($F(2-17) = 15.625$; $p < .05$) için elde edilen ölçek puanlarında uzmanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Yapılan Scheffe testi sonucu gitar grubu için uzman 1 ve uzman 3 arasındaki fark ile uzman 2 ve uzman 3 arasındaki fark anlamlı bulunmuştur. 3 uzmandan elde edilen puanların genel aritmetik ortalamaları arasındaki ilişki Pearson Korelasyon katsayısı ile incelenmiştir. Analiz sonucunda, uzmanların genel ortalamaları için blok flüt ve bağlama grupları arasında $- .54$ düzeyinde negatif yönlü anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($p < .05$). Buna göre, bağlama grubunun puanları yükselirken blok flüt grubunun puanları düşmektedir. Bu bulgu ve Tablo 3’te yer alan genel aritmetik ortalama değerleri birlikte incelendiğinde, uzmanlara göre “Seslendirdiği Müziklerde Hız ve Gürlük Basamaklarını Uygular” kazanımına ulaşmada en etkili çalgı bağlamadır, yorumu yapılabilir.

3.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

“Çalgıların temel müzik ve yazı öğelerini kullanma kazanımına ulaşmasındaki etkisi nedir?” alt problemine ilişkin bulgular Tablo 4’te verilmiştir. Bu alt probleme yönelik olarak deneysel müdahalenin 3. Haftası için belirlenen kazanım, “Temel Müzik Yazı ve Öğelerini

Kullanma (Hece Bağı)”, hedef “Hece bağı seçilen okul şarkısı içerisinde uygulayabilme”; 7. Haftası için belirlenen kazanım, “Temel Müzik Yazı ve Öğelerini Kullanır (Uzatma Bağı, Çoğaltma Noktası)”, hedef ise “Uzatma bağı ve çoğaltma noktasını seçilen okul şarkısı içerisinde uygulayabilme” olarak belirlenmiştir. Gözlem Formu’ndan elde edilen puanlar arasında uzman değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla hesaplanan Tek Yönlü Varyans Analizi testi sonuçları Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. Çalgıların temel müzik ve yazı öğelerini kullanma kazanımına ulaşmasında Gözlem Formu puanlarının uzman değişkenine göre karşılaştırılması

		Uzman 1		Uzman 2		Uzman 3		Genel		F	p
		$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS		
Kazanım 3	Flüt	3.50	1.04	2.83	.98	3.66	1.63	3.33	1.23	.739	.494
	Bağlama	4.16	.40	4.33	.51	4.83	.40	4.44	.51	3.611	.052
	Gitar	2.50	.54	3.50	1.04	5.00	.00	3.66	1.23	20.357	.000*
Kazanım 7	Flüt	3.83	.40	3.83	.75	3.66	1.63	3.77	1.00	.049	.952
	Bağlama	2.50	.54	3.33	.81	4.66	.81	3.50	1.15	13.163	.000*
	Gitar	2.83	.98	2.33	.51	4.50	.83	3.22	1.21	11.983	.001*

* $p < .05$

Tablo 4’e göre, kazanım 3 için blok flüt kullanılan grup ($F(2-17) = .739$; $p > .05$) ve bağlama kullanılan grupta ($F(2-17) = 3.611$; $p > .05$) Gözlem Formu’ndan elde edilen aritmetik ortalamalar arasında uzman değişkenine göre belirlenen farklar istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Gitar kullanılan grup ($F(2-17) = 20.357$; $p < .05$) için elde edilen ölçek puanlarında uzmanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Yapılan Scheffe testi sonucu gitar grubu için uzman 1 ve uzman 3 arasındaki fark ile uzman 2 ve uzman 3 arasındaki fark anlamlı bulunmuştur. Bu duruma göre uzmanlar birbirlerinden farklı görüşler öne sürmüşlerdir. Kazanım 3 için 3 uzmandan elde edilen puanların genel aritmetik ortalamaları arasındaki ilişki Pearson Korelasyon katsayısı ile incelenmiştir. Analiz sonucunda, uzmanların genel ortalamaları için bağlama ve gitar grupları arasında .71 düzeyinde pozitif yönlü yüksek ilişki tespit edilmiştir ($p < .05$). Buna göre bağlama ve gitar gruplarının puanları paralel olarak yükselmektedir. Bu bulgu ve Tablo 4’te yer alan genel aritmetik ortalama değerleri birlikte incelendiğinde, uzmanlara göre “Temel müzik yazı ve öğelerini kullanma (hece bağı)” kazanımına ulaşmada en etkili çalgı bağlama ondan sonra da gitardır, yorumu yapılabilir.

Tablo 4'e göre, kazanım 7 için blok flüt kullanılan grupta ($F(2-17) = .049$; $p > .05$) Gözlem Formu'ndan elde edilen aritmetik ortalamalar arasında uzman değişkenine göre belirlenen farklar istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Bağlama kullanılan grup ($F(2-17) = 13.163$; $p < .05$) ve gitar kullanılan grup ($F(2-17) = 11.983$; $p < .05$) için elde edilen ölçek puanlarında uzmanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Yapılan Scheffe testi sonucu hem bağlama hem de gitar grubu için uzman 1 ve uzman 3 arasındaki fark ile uzman 2 ve uzman 3 arasındaki fark anlamlı bulunmuştur. Bu duruma göre bağlama ve gitar grupları için uzmanlar birbirlerinden farklı görüşler öne sürmüşlerdir. Kazanım 7 için 3 uzmandan elde edilen puanların genel aritmetik ortalamaları arasındaki ilişki Pearson Korelasyon katsayısı ile incelenmiştir. Analiz sonucunda, uzmanların genel ortalamaları için bağlama ve gitar grupları arasında .72 düzeyinde pozitif yönlü yüksek ilişki tespit edilmiştir ($p < .05$). Buna göre bağlama ve gitar gruplarının puanları paralel olarak yükselmektedir. Ancak, Tablo 4'te yer alan genel aritmetik ortalama değerleri incelendiğinde, uzmanlara göre "Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır (uzatma bağı, çoğaltma noktası)" kazanımına ulaşmada en etkili çalgı blok flüttür, yorumu yapılabilir.

3.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

"Çalgıların yurdumuzdaki başlıca müzik türlerini ayırt etme kazanımına ulaşmasındaki etkisi nedir?" alt problemine ilişkin bulgular Tablo 5'te verilmiştir. Bu alt probleme yönelik olarak deneysel müdahalenin 4. Haftası için belirlenen kazanım, "Yurdumuzdaki Başlıca Müzik Türlerini Ayırt Eder", hedef ise "Dinlediği müziğin hangi türe ait olduğunu ayırt edebilme" olarak belirlenmiştir. Gözlem Formu'ndan elde edilen puanlar arasında uzman değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla hesaplanan Tek Yönlü Varyans Analizi testi sonuçları Tablo 11'de verilmiştir.

Tablo 5. Çalgıların yurdumuzdaki başlıca müzik türlerini ayırt etme kazanımına ulaşmasında Gözlem Formu puanlarının uzman değişkenine göre karşılaştırılması

	<i>Uzman 1</i>		<i>Uzman 2</i>		<i>Uzman 3</i>		<i>Genel</i>		<i>F</i>	<i>p</i>
	$\bar{X}$	<i>SS</i>	$\bar{X}$	<i>SS</i>	$\bar{X}$	<i>SS</i>	$\bar{X}$	<i>SS</i>		
Flüt	2.66	.81	2.33	.81	3.66	1.63	2.88	1.23	2.167	.149
Bağlama	4.16	.40	4.33	.51	5.00	.00	4.50	.51	8.077	.004*
Gitar	3.33	.81	4.16	.40	5.00	.00	4.16	.85	15.000	.000*

* $p < .05$

Tablo 5'e göre, blok flüt kullanılan grup ($F(2-17) = 2.167$; $p > .05$) için Uzman Gözlem Formu'ndan elde edilen aritmetik ortalamalar arasında uzman değişkenine göre belirlenen farklar istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Bağlama kullanılan grup ($F(2-17) = 8.077$; $p < .05$) ve gitar

kullanılan grup ($F(2-17)= 15.000$; $p<.05$) için elde edilen ölçek puanlarında uzmanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Yapılan Scheffe testi sonucu her iki grup için de uzmanlar arasındaki farklar anlamlı bulunmuştur. Buna göre, uzmanlar blok flüt grubuna düşük puanlar verirken bağlama ve gitar gruplarına yüksek puanlar vermişlerdir. 3 uzmandan elde edilen puanların genel aritmetik ortalamaları arasındaki ilişki Pearson Korelasyon katsayısı ile incelenmiştir. Analiz sonucunda, uzmanların genel ortalamaları için bağlama ve gitar grupları arasında .60 düzeyinde pozitif yönlü orta düzey bir ilişki tespit edilmiştir ($p<.05$). Buna göre, bağlama ve gitar gruplarının puanları paralel olarak yükselmektedir. Bu bulgu ve Tablo 5'te yer alan genel aritmetik ortalama değerleri birlikte incelendiğinde, uzmanlara göre “Yurdumuzdaki Başlıca Müzik Türlerini Ayırt Eder” kazanımına ulaşmada en etkili çalgı bağlama, ondan sonra da gitardır yorumu yapılabilir.

3.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

“Çalgıların müziklerde aynı ve farklı bölümleri dansa dönüştürme kazanımına ulaşmasındaki etkisi nedir?” alt problemine ilişkin bulgular Tablo 6'da verilmiştir. Bu alt probleme yönelik olarak deneysel müdahalenin 5. Haftası için belirlenen kazanım, “Müziklerde Aynı ve Farklı Bölümleri Dansa Dönüştürür”, hedef ise “Seçilen okul şarkısının aynı ve farklı bölümlerini ayırt ederek dansa dönüştürebilme” olarak belirlenmiştir. Gözlem Formu'ndan elde edilen puanlar arasında uzman değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla hesaplanan Tek Yönlü Varyans Analizi testi sonuçları Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Çalgıların müziklerde aynı ve farklı bölümleri dansa dönüştürme kazanımına ulaşmasında Gözlem Formu puanlarının uzman değişkenine göre karşılaştırılması

	<i>Uzman 1</i>		<i>Uzman 2</i>		<i>Uzman 3</i>		<i>Genel</i>		<i>F</i>	<i>p</i>
	$\bar{X}$	<i>SS</i>	$\bar{X}$	<i>SS</i>	$\bar{X}$	<i>SS</i>	$\bar{X}$	<i>SS</i>		
Flüt	4.33	.81	2.66	.81	3.33	1.36	3.44	1.19	3.958	.042*
Bağlama	3.33	.51	3.83	.75	4.50	.54	3.88	.75	5.441	.017*
Gitar	3.66	1.03	3.00	.89	5.00	.00	3.88	1.13	10.000	.002*

* $p<.05$

Tablo 6'ya göre, blok flüt kullanılan grup ($F(2-17)= 3.958$; $p<.05$), bağlama kullanılan grup ($F(2-17)= 5.441$; $p<.05$) ve gitar kullanılan grup ($F(2-17)= 10.000$; $p<.05$) için elde edilen ölçek puanlarında uzmanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Yapılan Scheffe testi sonucu özellikle uzman 2 ve uzman 3'ün görüşlerinde farklılaştığı gözlenmiştir. 3 uzmandan elde edilen puanların genel aritmetik ortalamaları arasındaki ilişki Pearson Korelasyon katsayısı ile incelenmiştir. Analiz sonucunda, uzmanların genel ortalamaları için bağlama ve gitar grupları arasında .87 düzeyinde pozitif yönlü yüksek düzey bir ilişki tespit edilmiştir ($p<.05$). Buna göre,

bağlama ve gitar gruplarının puanları paralel olarak yükselmektedir. Bu bulgu ve Tablo 6'da yer alan genel aritmetik ortalama değerleri birlikte incelendiğinde, uzmanlara göre “Müziklerde Aynı ve Farklı Bölümleri Dansa Dönüştürür” kazanımına ulaşmada en etkili çalgı bağlama ve gitardır, yorumu yapılabilir.

3.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular

“Çalgıların ezgilere kendi oluşturduğu ritim kalıbıyla eşlik etme kazanımına ulaşmasındaki etkisi nedir?” alt problemine ilişkin bulgular Tablo 7'de verilmiştir. Bu alt probleme yönelik olarak deneysel müdahalenin 6. Haftası için belirlenen kazanım, “Ezgilere Kendi Oluşturduğu Ritim Kalıbı ile Eşlik Eder”, hedef ise “Seçilen okul şarkısına ritim kalıbı oluşturarak ritim çalgısıyla eşlik edebilme” olarak belirlenmiştir. Gözlem Formu'ndan elde edilen puanlar arasında uzman değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla hesaplanan Tek Yönlü Varyans Analizi testi sonuçları Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. Çalgıların ezgilere kendi oluşturduğu ritim kalıbıyla eşlik etme kazanımına ulaşmasında Gözlem Formu puanlarının uzman değişkenine göre karşılaştırılması

	<i>Uzman 1</i>		<i>Uzman 2</i>		<i>Uzman 3</i>		<i>Genel</i>		<i>F</i>	<i>p</i>
	$\bar{X}$	<i>SS</i>	$\bar{X}$	<i>SS</i>	$\bar{X}$	<i>SS</i>	$\bar{X}$	<i>SS</i>		
Flüt	4.66	.51	3.33	.81	3.83	1.60	3.94	1.16	2.333	.131
Bağlama	2.33	.51	2.33	.51	5.00	.00	3.22	1.35	80.000	.000*
Gitar	3.66	.51	2.50	.83	5.00	.00	3.72	1.17	29.138	.000*

* $p < .05$

Tablo 7'ye göre, blok flüt kullanılan grup ($F(2-17) = 2.333$; $p > .05$) için Gözlem Formu'ndan elde edilen aritmetik ortalamalar arasında uzman değişkenine göre belirlenen farklar istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Bağlama kullanılan grup ($F(2-17) = 80.000$; $p < .05$) ve gitar kullanılan grup ($F(2-17) = 29.138$; $p < .05$) için elde edilen ölçek puanlarında uzmanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Yapılan Scheffe testi sonucu özellikle her üç uzmanın da bağlama ve gitar gruplarında farklı görüşlere sahip olduğu görülmüştür. Ancak, 3 uzmandan elde edilen puanların genel aritmetik ortalamaları arasındaki ilişki Pearson Korelasyon katsayısı ile incelendiğinde; uzmanların genel ortalamaları için bağlama ve gitar grupları arasında .85 düzeyinde pozitif yönlü yüksek düzey bir ilişki tespit edilmiştir ($p < .05$). Buna göre, bağlama ve gitar gruplarının puanları paralel olarak yükselmektedir. Tablo 7'de yer alan genel aritmetik ortalama değerleri incelendiğinde ise, uzmanlara göre “Ezgilere Kendi Oluşturduğu Ritim Kalıbı ile Eşlik Eder” kazanımına ulaşmada en etkili çalgı blok flüttür, yorumu yapılabilir.

3.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

“Çalgıların farklı ritmik yapıdaki müzikleri seslendirme kazanımlarına ulaşmasındaki etkisi nedir?” alt problemine ilişkin bulgular Tablo 8’de verilmiştir. Bu alt probleme yönelik olarak deneysel müdahalenin 8. Haftası için belirlenen kazanım, “Farklı Ritmik Yapıdaki Müzikleri Seslendirir (6/8’lik Bileşik Ölçü)”, hedef “6/8’ lik bileşik ölçüyü seçilen okul şarkısı içerisinde uygulayabilme”; 10. Haftası için belirlenen kazanım, “Farklı Ritmik Yapıdaki Müzikleri Seslendirir (5/8’lik Aksak Ölçü)”, hedef ise “5/8’lik aksak ölçüyü seçilen okul şarkısı içerisinde uygulayabilme” olarak belirlenmiştir. Gözlem Formu’ndan elde edilen puanlar arasında uzman değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla hesaplanan Tek Yönlü Varyans Analizi testi sonuçları Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Çalgıların farklı ritmik yapıdaki müzikleri seslendirme kazanımlarına ulaşmasında Gözlem Formu puanlarının uzman değişkenine göre karşılaştırılması

		Uzman 1		Uzman 2		Uzman 3		Genel		F	p
		$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS		
Kazanım 8	Flüt	4.66	.51	3.66	.51	3.66	1.63	4.00	1.08	1.874	.188
	Bağlama	3.50	.54	4.00	.00	4.83	.40	4.11	.67	17.500	.000*
	Gitar	2.83	.98	2.66	.51	5.00	.00	3.50	1.24	24.730	.000*
Kazanım 10	Flüt	3.83	.75	3.50	.83	3.50	1.51	3.61	1.03	.187	.831
	Bağlama	3.66	.51	4.00	.00	4.83	.40	4.16	.61	15.000	.000*
	Gitar	4.16	.75	3.00	.63	5.00	.00	4.05	.99	18.793	.000*

* $p < .05$

Tablo 8’e göre, kazanım 8 için blok flüt kullanılan grupta ($F(2-17) = 1.874$; $p > .05$) Gözlem Formu’ndan elde edilen aritmetik ortalamalar arasında uzman değişkenine göre belirlenen farklar istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Bağlama kullanılan grup ($F(2-17) = 17.500$; $p < .05$) ve gitar kullanılan grup ($F(2-17) = 24.730$; $p < .05$) için elde edilen ölçek puanlarında uzmanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Yapılan Scheffe testi sonucu hem bağlama hem de gitar grubu için uzman 1 ve uzman 3 arasındaki fark ile uzman 2 ve uzman 3 arasındaki fark anlamlı bulunmuştur. Bu duruma göre uzmanlar birbirlerinden farklı görüşler öne sürmüşlerdir. Kazanım 8 için 3 uzmandan elde edilen puanların genel aritmetik ortalamaları arasındaki ilişki Pearson Korelasyon katsayısı ile incelenmiştir. Analiz sonucunda, uzmanların genel ortalamaları için bağlama ve gitar grupları arasında .69 düzeyinde pozitif yönlü yüksek ilişki tespit edilmiştir ($p < .05$). Bununla birlikte, uzmanların genel ortalamaları için blok flüt ve bağlama gruplarının puanları arasında - .48 düzeyinde negatif yönlü bir ilişki bulunmuştur ($p < .05$). Buna göre bağlama ve gitar gruplarının

puanları paralel olarak yükselmekteyken, bağlama grubunun puanı yükselirken blok flüt grubunun puanı düşmektedir. Bu bulgu ve Tablo 8’de yer alan genel aritmetik ortalama değerleri birlikte incelendiğinde, uzmanlara göre “Farklı Ritmik Yapıdaki Müzikleri Seslendirir (6/8’lik Bileşik Ölçü)” kazanımına ulaşmada en etkili çalgı bağlamadır, yorumu yapılabilir.

Tablo 8’e göre, kazanım 10 için blok flüt kullanılan grupta ($F(2-17) = .187$; $p > .05$) Gözlem Formundan elde edilen aritmetik ortalamalar arasında uzman değişkenine göre belirlenen farklar istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Bağlama kullanılan grup ($F(2-17) = 15.000$; $p < .05$) ve gitar kullanılan grup ($F(2-17) = 18.793$; $p < .05$) için elde edilen ölçek puanlarında uzmanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Yapılan Scheffe testi sonucu hem bağlama hem de gitar grubu için uzman 1 ve uzman 3 arasındaki fark ile uzman 2 ve uzman 3 arasındaki fark anlamlı bulunmuştur. Bu duruma göre, bu kazanım için de bağlama ve gitar grupları için uzmanlar birbirlerinden farklı görüşler öne sürmüşlerdir. Kazanım 10 için 3 uzmandan elde edilen puanların genel aritmetik ortalamaları arasındaki ilişki Pearson Korelasyon katsayısı ile incelenmiştir. Analiz sonucunda, uzmanların genel ortalamaları için anlamlı ilişkiler saptanmamıştır. Ancak, Tablo 8’de yer alan genel aritmetik ortalama değerleri incelendiğinde, uzmanlara göre “Farklı Ritmik Yapıdaki Müzikleri Seslendirir (5/8’lik Aksak Ölçü)” kazanımına ulaşmada en etkili çalgı bağlamadır, yorumu yapılabilir.

3.8. Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

“Çalgıların farklı ritmik yapıdaki müzikleri harekete dönüştürme kazanımlarına ulaşmasındaki etkisi nedir?” alt problemine ilişkin bulgular Tablo 9’da verilmiştir. Bu alt probleme yönelik olarak deneysel müdahalenin 9. Haftası için belirlenen kazanım, “Farklı Ritmik Yapıdaki Müzikleri Harekete Dönüştürür (6/8’lik Bileşik Ölçü)”, hedef “6/8’ lik bileşik ölçüyü seçilen okul şarkısı içerisinde dansa dönüştürebilme”; 11. Haftası için belirlenen kazanım, “Farklı Ritmik Yapıdaki Müzikleri Harekete Dönüştürür (5/8’lik Aksak Ölçü)”, hedef ise “5/8’lik aksak ölçüyü seçilen okul şarkısı içerisinde dansa dönüştürebilme” olarak belirlenmiştir. Gözlem Formundan elde edilen puanlar arasında uzman değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla hesaplanan Tek Yönlü Varyans Analizi testi sonuçları Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. Çalgıların farklı ritmik yapıdaki müzikleri harekete dönüştürme kazanımlarına ulaşmasında Gözlem Formu puanlarının uzman değişkenine göre karşılaştırılması

		Uzman 1		Uzman 2		Uzman 3		Genel		F	p
		$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS		
Kazanım 9	Flüt	4.66	.51	3.50	.54	3.50	1.37	3.88	1.02	3.311	.064
	Bağlama	3.50	.54	3.66	.51	4.83	.40	4.00	.76	12.955	.001*
	Gitar	2.66	.81	3.66	.51	5.00	.00	3.77	1.11	26.429	.000*
Kazanım 11	Flüt	3.83	.75	3.00	.63	3.50	1.51	3.44	1.04	.969	.402
	Bağlama	3.66	.51	3.83	.40	4.83	.40	4.11	.67	11.944	.001*
	Gitar	4.16	.75	2.50	.54	5.00	.00	3.88	1.18	33.654	.000*

* $p < .05$

Tablo 5'te görüldüğü gibi analiz sonuçları, çalışma grubundaki bireylerin ön test ve son test uygulamalarından aldıkları toplam puanların yaş özelliklerine göre anlamlı bir şekilde değişmediğini göstermektedir [$F_{(2-20)} = .602, p > .05$; $F_{(2-20)} = 1,092, p > .05$]. Bu durum Duyguları Yönetme Becerisi üzerinde yaşın etkileyici bir unsur olmadığını göstergesi olarak kabul edilebilir. Tablo 9'a göre, kazanım 9 için blok flüt kullanılan grupta ($F(2-17) = 3.311; p > .05$) Gözlem Formundan elde edilen aritmetik ortalamalar arasında uzman değişkenine göre belirlenen farklar istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Bağlama kullanılan grup ($F(2-17) = 12.955; p < .05$) ve gitar kullanılan grup ($F(2-17) = 26.429; p < .05$) için elde edilen ölçek puanlarında uzmanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Yapılan Scheffe testi sonucu bağlama kullanılan grup için uzman 1 ve uzman 3 arasındaki fark ile uzman 2 ve uzman 3 arasındaki farklar; gitar kullanılan grup için ise tüm uzmanlar arasındaki farklar anlamlı bulunmuştur. Kazanım 9 için 3 uzmandan elde edilen puanların genel aritmetik ortalamaları arasındaki ilişki Pearson Korelasyon katsayısı ile incelenmiştir. Analiz sonucunda, uzmanların genel ortalamaları için bağlama ve gitar grupları arasında .82 düzeyinde pozitif yönlü yüksek ilişki tespit edilmiştir ($p < .05$). Buna göre bağlama ve gitar gruplarının puanları paralel olarak yükselmektedir. Tablo 9'da yer alan genel aritmetik ortalama değerleri incelendiğinde, uzmanlara göre "Farklı Ritmik Yapıdaki Müzikleri Harekete Dönüştürür (6/8'lik Bileşik Ölçü)" kazanımına ulaşmada en etkili çalgı bağlamadır, yorumu yapılabilir.

Tablo 9'a göre, kazanım 11 için blok flüt kullanılan grupta ($F(2-17) = .969; p > .05$) Gözlem Formundan elde edilen aritmetik ortalamalar arasında uzman değişkenine göre belirlenen farklar istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Bağlama kullanılan grup ($F(2-17) = 11.944; p < .05$) ve gitar kullanılan grup ($F(2-17) = 33.654; p < .05$) için elde edilen ölçek puanlarında uzmanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Yapılan Scheffe testi sonucu bağlama kullanılan grup için uzman 1 ve uzman 3 arasındaki fark ile uzman 2 ve uzman 3 arasındaki farklar;

gitar kullanılan grup için ise uzman 1 ve uzman 2 arasındaki fark ile uzman 2 ve uzman 3 arasındaki farklar anlamlı bulunmuştur. Görüldüğü gibi uzmanların puanları arasında blok flüt kullanılan grup için anlamlı farklar bulunmamakta, bağlama ve gitar kullanılan gruplar için ise farklı görüşler öne çıkmaktadır. Kazanım 11 için 3 uzmandan elde edilen puanların genel aritmetik ortalamaları arasındaki ilişki Pearson Korelasyon katsayısı ile incelenmiştir. Analiz sonucunda, uzmanların genel ortalamaları için bağlama ve gitar grupları arasında .53 düzeyinde pozitif yönlü bir ilişki tespit edilmiştir ($p < .05$). Tablo 9'da yer alan genel aritmetik ortalama değerleri incelendiğinde, uzmanlara göre “Farklı Ritmik Yapıdaki Müzikleri Harekete Dönüştürür (5/8'lik Aksak Ölçü)” kazanımına ulaşmada en etkili çalgı bağlamadır, yorumu yapılabilir.

4. Sonuç

Öğrendiği Notaları Seslendirir (Do1-Do2) kazanımında bağlama ve gitar gruplarının puanları yükselirken blok flüt grubunun puanlarının düştüğü görülmektedir. Bağlama ve gitar grupları arasında .77 düzeyinde pozitif yönlü yüksek ilişki ($p < .05$), blok flüt ve bağlama grupları arasında - .47; blok flüt ve gitar grupları arasında - .30 düzeyinde negatif yönlü ilişkiler tespit edilmiştir ($p < .05$).

Seslendirdiği Müziklerde Hız ve Gürlük Basamaklarını Uygular, Farklı Ritmik Yapıdaki Müzikleri Seslendirir (6/8'lik Bileşik Ölçü) kazanımlarında blok flüt ve bağlama grupları arasında - .54 düzeyinde negatif yönlü anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($p < .05$). Bu bağlamda bağlama grubunun puanları yükselirken blok flüt grubunun puanlarının düştüğü görülmektedir.

Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır (hece bağı), (uzatma bağı, çoğaltma noktası),

Yurdumuzdaki Başlıca Müzik Türlerini Ayırt Eder,

Müziklerde Aynı ve Farklı Bölümleri Dansa Dönüştürür,

Ezgilere Kendi Oluşturduğu Ritim Kalıbı ile Eşlik Eder,

Farklı Ritmik Yapıdaki Müzikleri Seslendirir (6/8'lik Bileşik Ölçü),

Farklı Ritmik Yapıdaki Müzikleri Harekete Dönüştürür (6/8'lik Bileşik Ölçü)

kazanımlarında bağlama ve gitar gruplarının puanları paralel olarak yükselmekte olduğu görülmektedir. Bu sonuçlara göre gitar ve bağlama çalgısının puanlarında paralel olarak bir artış olduğu, ayrıca bir kazanımda gitar, iki kazanımda da bağlama çalgısının puanları artarken blok flüt çalgısının puanlarının düştüğü görülmektedir. Ayrıca bağlama ve gitar çalgılarının puanlarının paralel olarak yükseldiği ve çalgıların arasındaki puan farkının çok az olduğu görülmektedir. 5'li Likert tipi derecelendirme ölçeği içeriğini oluşturan 6 sorunun ortalamalarına bakıldığında bağlama ve ondan sonra gitar çalgısının yapısı, yeterliliği ve öğrencileri derse motivasyonu açısından daha etkili olduğu

tespit edilmiştir. Toplam puanlara ilişkin aritmetik ortalamalar üç çalgının da farklı kazanımlarda başarı seviyesini arttırdığını ve çalgıların kazanımlara olan etkililiğinin bağlama, gitar ve blok flüt şeklinde sıralandığını göstermektedir.

5. Öneriler

1.Öğrencilerin müzik dersine olan ilgilerini arttırmak için müzik derslerinde, tek bir çalgıya bağlı kalınmamalı, birden fazla çalgı kullanılmalıdır.

2.Müzik öğretmenliği Anabilim Dallarında okul çalgıları dersinde, blok flüt, gitar ve bağlamanın müzik derslerinde kullanılabilirliğine yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

3.Blok flüt, klasik gitar ve bağlama çalgılarına ilave çalgılar da kullanılarak araştırma genişletilebilir.

4.Okul şarkılarının öğretiminde çalgı eşliği yapılması yaygınlaştırılmalıdır.

5.Derslerde, uygulanacak kazanımlara göre çalgı seçimi yapmak derslerin verimliliğini arttıracaktır.

6.Uygulanan çalışmalarda kullanılan çalgıları daha kesin genellemelere varmak için daha uzun bir süreçte ve daha büyük bir örneklem grubuyla uygulamak çalışmayı daha anlamlı kılabilir.

7.Kazanımların uygulanmasında çalgıların kullanılmasına öğrencilerin de olumlu yaklaşımları, ilgileri ve yüksek motivasyonları göz önüne alındığında, öğrencilerin müzik dersine ilgisizliğinin bu tür farklı çalışmalarla giderilebileceği düşünülebilir.

8.Okul çalgıları dersleri öğretmenlik mesleğiyle daha fazla ilişkilendirilebilir hale getirilmelidir. Bu amaçla okul çalgıları dersleri, müzik öğretmenliği bölümü mezunlarının, göreve başladıklarında hiç zorlanmadan uyum sağlayabilecekleri, güncelleştirilebilen bilgilerle donatılmalıdır.

NOT (NOTICE)

Bu çalışmada, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde, Yrd. Doç. Aycan Özçimen'in danışmanlığında tamamlanan, "Okul Çalgılarının İlköğretim Müzik Dersi Kazanımlarına Ulaşmadaki Etkililiğinin İncelenmesi" başlıklı Doktora tezinin bir bölümünden yararlanılmıştır.

Kaynakça

- Andırıcı, Ö. (2006). "İlköğretimde Müzik Derslerinde Kullanılan Öğretim Yöntemlerine İlişkin Bir İnceleme", Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı, Bursa.
- Bilen, S. (1995). "İşbirlikçi Öğrenmenin Müzik Öğretimi ve Güdusel Süreçler Üzerindeki Etkileri", Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, İzmir.

- Bozkaya, İ. (2001). Okul Ortamında Müzik, Özsan Matbaacılık, Bursa.
- Ferguson, G. A. (1981). Statistical analysis in psychology and education. New York: McGraw-Hill Book Company.
- Galtung, J. (1973). Theory and Methods of Social Research. George Allen,1967. Fourth impression.
- Hoffer, Charles R. (1983). Introduction to Music Education. California: Wadsworth Publishing Company.
- Karasar, N. (2009). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Karasar, N. (2007). Bilimsel Araştırma Yöntemi. (17. Baskı), Nobel Yayın Dağıtım Ltd. Şti. Ankara.
- Kayri, M. (2009). Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Fırat University Journal of Social Science Cilt: 19, Sayı: 1, Sayfa: 51-64, Elazığ.
- Meb İlköğretim Genel Müdürlüğü, (2007). İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı 1-8. Sınıflar. (1. Baskı). Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Milli, S. M. (1999). “İlköğretim Okullarında Piyano ve Klavyeli Çalgıların Müzik Öğretmenleri Tarafından Kullanımı ve Eğitime Katkıları”, Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı, Denizli.
- Öztürk, G. (2001). “İlköğretim Kurumlarında Görev Yapmakta Olan Müzik Öğretmenlerinin Çalgılarını Kullanmadaki Yeterlilik Durumları”, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı, Ankara.
- Seyidoğlu, H. (2003). Bilimsel Araştırma ve Yazma El Kitabı. (9. Baskı), Güzem Can Yayınları, İstanbul.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2006). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. (6. baskı) Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Extended English Abstract

Music education which provides success, increases imagination and brain development aims to bring positive qualities to society via individuals. In the process of music education, it is aimed that individuals are expected to have development in psychomotor, cognitive, musical, social and cultural aspects.

Changing students' attitudes towards music and music lessons is only possible with a systematic approach. To intensify students' interest in music, to develop positive attitudes towards music lessons can be possible by increasing the quality of musical life. Having music lessons in a very musically enriched way, not predominantly theoretical way- will have a positive effect on students' musical attitudes and behaviors. In music weighted classes, being at the forefront of musicality not the theoretical information will provide to uncover the potential which exists in different amount in different students. Accordingly, areas of learning which exists in primary school music curriculum and learning outcomes of students that make up these areas are prepared intended to develop students' musical skills and enhance their musical culture and knowledge. To achieve the aimed knowledge, skills and attitudes of students, it is expected that the teaching of the

outcomes in company with the music performance of the teacher will have permanent and effective result. Handling of the learning outcomes of primary music education with the right choice of instrument will help the students to have positive attitudes towards the music and music lessons, to have much more motivation and -in this sense, to increase their level of success.

In the Music Education Departments of Education Faculties, music teachers for primary and high schools are trained at the level of bachelor degree. Music teacher candidates studying at the departments of music education are trained for carrying out their professional in a better way. This training lasts for three periods under the lesson of school musical instruments and students take at least three instrument lessons except their individual instruments. Instruments which will be used by music teachers with the aim of gaining the learning outcomes in music lessons are the most profitable materials. Therefore, instruments which will be used in music lessons and their selection are of vital importance in application of learning outcomes and implementation of activities.

Aim of the Study

The aim of this study is to manifest the effectiveness of the school instruments (flute, bağlama, guitar), which is taught in the departments of music education, in reaching the learning outcomes of music lessons in primary schools. Accordingly, determining which instrument is more effective in achieving the learning outcomes is constitutes the purpose of this research.

Importance of the Study

This study is considered important because this study can lead music teachers to use the musical tools and instruments more and effectively in the musical activities carried out in or out class. Again, this study is considered important because this study aims increase the level of success, interest and productivity of the students. In addition, this study carries great importance since it will provide an insight to the process of curriculum development of departments which trains music teachers; support the application of the developed curriculum components to the current syllabus of the music lessons in primary schools; lead the following studies and serve as an example for them.

Methods

Study group

In order to reveal the effects of flute, guitar and bağlama instruments to the learning outcomes of the music lessons, cognitive entry behaviors test (pre- learning), which consists of 16 questions, is prepared by benefiting from expert opinion. KR21 analyze was carried out in order to assess the validity and reliability of the test. Analysis showed that the data collection tool had .70 points confidence level. By examining the primary education curriculum, 11 of the learning outcomes of 6th grade music lesson in 2012-2013 academic year are identified. Determined learning outcomes are applied with a different instrument (flute, bağlama and guitar) in each class and included a different learning outcome each week. As the research group, Nevşehir 75th Year Elementary School 6th grade students in the 2012-2013 academic year were selected.

Experimental Design of the study

With the aim of observing students' different knowledge, skills and attitudes in relation to the learning outcomes of the curriculum, 11-week study of the camera records examined by three experts and offered for their consideration. The observation form which was prepared in consideration of experts consists of 6 questions. Together with the three experts, camera records which was taken during the experiment process are examined. Learning outcomes and level of practice skills of the each class that consists experimental group were tested by Gains for each class skill levels to learn and practice the experimental groups was evaluated by the achievement test and 5 -point Likert rating scale.

Data Collection Tool

In order to determine the experimental group students' pre- equivalence level, 16-questions-Cognitive Behaviour Introduction Test was used. Because of the data's being discrete numerical data type Kruskal -Wallis, one of the non- parametric tests, was applied. It can be assumed that there is no statistical difference between the mean scores of the experimental groups' prior learning. There are 6 questions in the 5 -point Likert rating scale. Each 11 learning outcomes were evaluated one by one by three experts for each instrument. In each learning outcome, the mean and the standard deviation for each specialist and each experimental group were obtained. A single arithmetic mean for each experimental group were calculated. It is tested for each group whether the expert scores showed a normal distribution and whether the variance is homogeneous or not. After these results it was seen that the parametric tests can be applied and the scores of the experts given to the experimental group were analyzed by One-way analysis of variance. If there was difference, in order to find out the cause of the difference the Scheffe test was applied. Significance level was adopted as .05 for statistical calculations.

Analysing the data

Quantitative data analysis methods were used in evaluating the succes levels, effects, acquisition and content analysis of the datas obtained by the observation form. Data were analyzed through Shapiro -Wilks, One-Way ANOVA, Scheffe test, Pearson Correlation Coefficient, Levene test and Kruskal -Wallis ANOVA.

Results

In the learning outcome of "Perform the notes that you learn(Do1-Do2)", while the guitar and bağlama group scores increased, the flute group scores decreased. In the learning outcome of "Applies the speed and volume steps in the music that s/he perform (6/8 Compound Scale)", while bağlama group scores increased, the flute and guitar group scores decreased. In the learning outcomes of uses basic music components (syllable connections, extensions, reduplications) and writings, distinguishes the major music genres in our country, changes the same and different parts of music into dance, accompanies the melodies in his/her own rhythms, performs the melodies that has different structures (6/8 Compound Scale), changes the melodies that has different structures into action (6/8 Compound Scale) both the guitar and bağlama group scores increased in a parallel way. According to these results, there is a parallel increase in guitar and bağlama scores. Moreover, in one of the learning outcomes guitar scores increased and in one of the learning outcomes bağlama scores increased but flute scores decreased. In addition, the bağlama and guitar

Üstün, E., & Özçimen, A. (2015). Okul çalgılarının ilköğretim 6. sınıf müzik dersi kazanımlarına ulaşmadaki etkililiğinin uzman görüşlerine göre incelenmesi. *International Journal of Human Sciences*, 12(2), 1026-1049. doi:[10.14687/ijhs.v12i2.3307](https://doi.org/10.14687/ijhs.v12i2.3307)

scores increased in a parallel way and there weren't big differences in scores. When it comes to the 6 questions that constitutes 5-point Likert-type rating scale content, bağlama and guitar instruments had an effective influence in terms of the students' motivation, competency and structure of the instrument. The arithmetic mean of the overall scores shows that each of the three instruments has the effect of increasing the level of success in different times in different learning outcomes. When we look at the sorting of the instruments in terms of the effects on learning outcomes bağlama come first, and then guitar comes and for the last the flute.